

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการสอนของครู ทั้งที่ครูประเมินตนเอง และประเมินโดยนักเรียน กับภูมิหลังของครู ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ (จำนวนปี) ที่ทำการสอน การผ่านการอบรมในวิชาที่สอน การได้สอนตรงตามวิชาเอกโทที่เรียนมา และความรักในอาชีพครู ว่าแต่ละคูมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ พร้อมทั้งสร้างสมการพยากรณ์ผลประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู จากกลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญด้วย กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นครูและนักเรียน ที่สอนและเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2522 ภาคเรียนที่ 1 ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จำนวนทั้งหมด 2,286 คน เป็นครู 300 คน เป็นนักเรียน 1,986 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลประเมินประสิทธิภาพการสอน กับภูมิหลังของครูแต่ละคู รวมทั้งคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พร้อมทั้งหากกลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูด้วย

ผลการวิจัย

1. กรณีที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของครูกับผลประเมินประสิทธิภาพการสอนโดยครูประเมินตนเอง พบว่า อายุ ประสบการณ์ (จำนวนปี) ที่ทำการสอน และความรักในอาชีพครู มีความสัมพันธ์กับผลประเมินประสิทธิภาพการสอนโดยครูประเมินตนเองอย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$) ส่วนเพศของครู วุฒิทางการศึกษา การผ่านการอบรมในวิชาที่ทำการสอน และการได้สอนตรงตามวิชาเอกโท

ที่เรียนมาของครูนั้น ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินประสิทธิภาพการสอนโดยครูประเมินตนเอง

2. กรณีที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของครู กับผลประเมินประสิทธิภาพการสอนที่ประเมินโดยนักเรียน พบว่า ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า ภูมิหลังทั้ง 7 อย่างของครู ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน การผ่านการอบรมในวิชาที่ทำการสอน การได้สอนตรงตามวิชาเอกโทที่เรียนมา และความรักในอาชีพครู มีความสัมพันธ์กับผลประเมินประสิทธิภาพการสอนที่ประเมินโดยนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$)

3. จากผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่า ร้อยละ 76 ของครูทั้งหมด เป็นหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 87 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าและได้ผ่านการอบรมในวิชาที่ทำการสอนมาแล้ว ทั้งยังได้สอนตรงตามวิชาเอกโทที่เรียนมาเป็นส่วนใหญ่ด้วย

4. ประสิทธิภาพการสอนของครูในค่านผลที่ได้รับ (Product) ซึ่งหมายถึงระดับเกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนนั้น ก็ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์กับผลประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$) ทั้งกรณีที่ครูประเมินตนเอง และกรณีที่นักเรียนเป็นผู้ประเมิน

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างผลประเมินประสิทธิภาพการสอนโดยครูประเมินตนเองกับภูมิหลังทั้ง 7 อย่างของครู ระหว่างตัวเกณฑ์กับตัวพยากรณ์เท่ากับ .2804 ($P < .01$) หมายความว่า ภูมิหลังทั้ง 7 อย่างของครูสามารถร่วมกันทำนายผลประเมินประสิทธิภาพการสอนโดยครูประเมินตนเองได้

ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างผลประเมินประสิทธิภาพการสอนของครู โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมิน กับภูมิหลังทั้ง 7 อย่างของครู ที่คำนวณได้นั้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) จึงไม่น่ามาคำนวณหาสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูที่ประเมินโดยนักเรียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคำนวณสมการในการพยากรณ์เพียงสมการเดียว คือ สมการที่มีตัวเกณฑ์เป็นผลประเมินประสิทธิภาพการสอนโดยครูประเมินตนเอง

6. การหากลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญจากภูมิลักษณ์ทั้ง 7 อย่างของครูในการพยากรณ์ผลประเมินประสิทธิผลการสอนที่ครูประเมินตนเอง ปรากฏว่ากลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญได้แก่ ประสบการณ์ที่ทำการสอน และความรักในอาชีพครู ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวเกณฑ์กับกลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญ ($P < .01$) เท่ากับ .2738 ตัวพยากรณ์ทั้ง 2 ตัวนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนผลประเมินประสิทธิผลการสอนได้ร้อยละ 7.49 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 9.4767 ได้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$\hat{Y}_1 = 93.1672 + 2.5765X_4 - 3.8685X_7$$

$$\hat{Z}_1 = .2222Z_4 - .1331Z_7$$

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าตัวพยากรณ์คือ ประสบการณ์ในการสอนของครู (X_4) และความรักในอาชีพครู (X_7) สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนผลประเมินประสิทธิผลการสอนโดยครูประเมินตนเองได้เพียงร้อยละ 7.49 เท่านั้น จึงน่าจะได้มีการศึกษาและค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของผลประเมินให้ได้มากกว่านี้

อภิปรายผล

ในกรณีที่ครูประเมินผลการสอนด้วยตนเอง : ในบรรดาตัวแปรที่ศึกษาทั้ง 7 ตัวคือ เพศของครู อายุของครู ประสบการณ์(จำนวนปี) ที่ทำการสอน วุฒิต่างทางการศึกษา การได้ผ่านการอบรมในวิชาที่ทำการสอน การได้สอนตรงตามวิชาเอกโทที่เรียนมา และความรักในอาชีพครูพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลประเมินประสิทธิผลการสอนมีเพียง 3 ตัวคือ อายุ ประสบการณ์ในการสอน และความรักในอาชีพครูเท่านั้น ส่วนเพศ วุฒิต่างทางการศึกษา การได้ผ่านการอบรมในวิชาที่ทำการสอน การได้สอนตรงตามวิชาเอกโทที่เรียนมา ยังไม่มีหลักฐานพอที่จะสรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์กับผลประเมิน เช่นตรา¹ ทำการวิจัยพบว่า

¹John A. Centra, "Self-Rating of College Teachers: A Comparison with Student Ratings," Journal of Educational Measurement 10 (Winter 1973).

การประเมินตนเองของครูกับเพศของครูไม่มีความสัมพันธ์กัน นับว่าผลการวิจัยครั้งนี้ (เฉพาะตัวแปรที่หมายถึง เพศของครู) สนับสนุนการวิจัยของเซนตรา การที่ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า วุฒิต่างการศึกษา การผ่านการอบรมในวิชาที่ทำการสอน และการได้สอนตรงตามวิชาเอกโทที่เรียนมา ไม่สัมพันธ์กับผลประเมินที่ครูประเมินตนเอง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจเป็นเพราะ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความสำคัญต่อเด็กอย่างยิ่ง การจัดครูเข้าสอนระดับนี้ ทางโรงเรียนจึงคัดเลือกเฉพาะครูที่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี ส่วนครูเก่าแก่ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี แต่มีประสบการณ์ในการสอนมานาน ก็จะถูกผลักดันให้เรียนต่อจนจบชั้นปริญญาตรีหรือมิฉะนั้นก็จะจัดให้ได้รับการอบรมในวิชาที่สอน ครูเหล่านี้จะได้สอนตรงตามวิชาเอกโทที่เรียนมา เมื่อเป็นเช่นนี้ ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่จะจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้สอนตรงตามวิชาเอกโท และมักจะได้รับ การอบรมในวิชาที่สอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ (แม้โรงเรียนราชภัฏจะมีครูระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงอยู่บ้างก็ตาม แต่ก็มีจำนวนน้อย) ซึ่งการทำเช่นนี้จะเห็นว่าเป็นไปตามข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพครู ของยูเนสโก¹ จึงทำให้ได้ผลการวิจัยครั้งนี้ว่า วุฒิต่างการศึกษา การผ่านการอบรมในวิชาที่ทำการสอน และการได้สอนตรงตามวิชาเอกโทที่เรียนมา ไม่สัมพันธ์กับผลประเมินการสอนที่ครูประเมินตนเอง

ในกรณีที่นักเรียนเป็นผู้ประเมินผลการสอน : ปรากฏว่า ยังไม่มีหลักฐานพอที่จะสรุปได้ว่า ภูมิหลังทั้ง 7 อย่างของครู มีความสัมพันธ์กับผลประเมิน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่นักเรียนประเมินครู นักเรียนไม่ทราบว่าครูสอนตรงตามวิชาเอกเคยอบรมในวิชาที่สอน มีประสบการณ์ในการสอน หรือมีความรักในอาชีพครู หรือไม่ เป็นต้น นักเรียนประเมินไปตามความคิดเห็นของตนที่เห็นจากพฤติกรรมของครู อีกประการหนึ่ง ผลประเมินที่ได้จากนักเรียนนี้เป็นเพียงตัวแทน (ค่าเฉลี่ย) ของนักเรียนกลุ่มหนึ่งที่ประเมินครูคนหนึ่ง จึงทำให้ได้ผลวิจัยครั้งนี้ว่า ภูมิหลังทั้ง 7 อย่างของครู ไม่สัมพันธ์กับผลประเมินที่ได้จากนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$)

¹UNESCO, Perspective of Educational in Asia, :108 - 110

ในด้านผลที่ได้รับจากขบวนการเรียนการสอนซึ่งหมายถึง ระดับเกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียน ปรากฏผลว่า ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า มีความสัมพันธ์กับผลประเมินประสิทธิภาพการสอนทั้งที่ครูประเมินตนเอง และประเมินโดยนักเรียน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า ผลการประเมินน่าจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เป็นดังนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ปรากฏว่าผลประเมินไม่สัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียน เนื่องจากระดับเกรดเฉลี่ยสะสมโดยทั่วไปของนักเรียนไม่แตกต่างกันมาก และการประเมินครูนั้นเราให้นักเรียนประเมินเป็นรายวิชา จึงน่าจะใช้เกรดเฉพาะรายวิชาที่ได้จากครูที่ถูกประเมินมากกว่า เพราะน่าจะเป็นไปได้ว่านักเรียนที่ได้เกรดสูงในรายวิชานั้นจะประเมินครูที่สอนรายวิชานั้นสูงกว่านักเรียนที่ได้เกรดต่ำในรายวิชานั้น

สำหรับการหากลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญในการทำนายผลประเมินประสิทธิภาพการสอนที่ครูประเมินตนเองนั้นพบว่า ได้กลุ่มตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญ 2 ตัว คือ ประสบการณ์(จำนวนปี)ที่ทำการสอน และความรักในอาชีพครูเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะได้มีการทำการวิจัย เช่นนี้ซ้ำอีกครั้ง แต่ขยายประชากรจากครูและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นครูและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด และควรใช้การสังเกต และการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับเครื่องมือแบบประเมินประสิทธิภาพการสอนด้วย
2. ควรเพิ่มการศึกษาภูมิหลังของครูอีก เช่น เป็นโสดหรือแต่งงานแล้ว เพราะมีผลงานวิจัยต่างประเทศกล่าวว่า ครูที่แต่งงานแล้วมักให้ความอบอุ่นแก่นักเรียนมากกว่าครูที่ยังเป็นโสด จึงทำให้นักเรียนประเมินครูที่แต่งงานแล้วสูงกว่าครูที่ยังเป็นโสด
3. ควรได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลประเมินของนักเรียน กับภูมิหลังของนักเรียนบ้างว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่
4. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลควรเก็บในระยะเบื้องต้นแรกของการ

เริ่มต้นภาคเรียนใหม่ เพราะถ้าผ่านไปนักเรียนจะประเมินครูโดยยึดการสอนในภาคเรียนใหม่ เนื่องจากครูผู้สอนจะเป็นชุดเดิม เพียงแค่เปลี่ยนรายวิชาที่สอนเท่านั้น และควรเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนที่เป็นเกรดเฉลี่ยของนักเรียน ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้นำเกรดเฉลี่ยเฉพาะรายวิชาของนักเรียนที่ได้จากรายวิชาที่ครูผู้สอนจะศึกษา เพราะเกรดเฉลี่ยนั้นมีส่วนมาจากรายวิชาอื่น ๆ ด้วย

5. ในการสอบคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาเป็นครู ควรจะได้ทดสอบความรักในอาชีพครู โดยอาจนำเอาแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูมาใช้ในการสอบบรรจุข้าราชการครูควบคู่กับการสอบวิชาอื่นด้วย เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าประสิทธิภาพการสอนของครูมีความสัมพันธ์กับความรักในอาชีพครู ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาคควรรับรู้อย่างยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย